

Forord

Nedenstående indlæg fremsendte jeg til Berlingske Tidende 24. aug. Grundet sagens karakter var og er det naturligvis vigtigt, at så fordrejede og ensidige indlæg, som Berlingske Tidende bragte i en række stort opsatte artikler 16. – 23. august i relation til udvalgte aspekter om økonomi og ledelsesforhold i relation til Plum-fonden kritiseres, hvilket jeg eksplicit gjorde opmærksom på i fremsendelsesskrivelsen 24. aug. Da jeg ikke - trods dette - fik svar på om og i givet fald hvornår Berlingske Tidende ville bringe indlægget, rykkede jeg for svar i mails af 27, 28 og 29. august. Mailen af 27. aug. blev dog besvaret på den måde, at nyhedsredaktør Michael Jannerup havde modtaget indlægget og talt pænt om det, og ville give besked 28. aug. Der kom dog ikke svar fra Michael Jannerup 28. aug., men først 31. aug., hvor blot standardbrevet på afvisning af læserbreve m.v. blev fremsendt.

Jeg finder det i den givne sammenhæng helt utilstedeligt, at Berlingske Tidende ikke vil stå til ansvar for artikler, der er skrevet efter den ældgamle sti – dvs. sydebukkeformen med de heraf evt. ødelæggende følger for sydebukkepersonen m.fl., jf. nedenfor. Hertil kommer, at Berlingske Tidende ikke vil begrunde afvisningen, selv om de åbenbart, jf. det foregående, har diskuteret problemstillingen i flere dage for at komme til en intern beslutning.

Jeg har derfor bl.a. besluttet, at sende artiklen til den af Berlingske Tidende udvalgte sydebuk, advokat Christian Harlang, der kan råde over artiklen inkl. disse forord.

For god ordens skyld skal jeg oplyse, at jeg ikke har diskuteret indholdet i min artikel med advokat Christian Harlang.

Rød fond eller rød klud?

Af:

Christen Sørensen

Professor, Syddansk Universitet:Odense

Berlingske Tidende har i perioden fra 16. – 23. aug. beskrevet udvalgte aspekter om økonomi og ledelsesforhold i relation til Plum-fonden. Artiklerne gør det nødvendigt at stille følgende hovedspørgsmål: drives journalistikken i Berlingske Tidende efter principielle retningslinjer eller er det den "ældgamle sti", som er betrådt?

Den ældgamle sti blev allerede intensivt og indgående beskrevet i Job's bog i det gamle testamente, hvorfor essensen i dette udtryk jo ikke burde være ubekendt. Interesserede kan udover hovedteksten henvises til René Girard's oplysende bog: "Job – Idol og sydebuk". Udtrykket den ældgamle sti dækker de processer, hvorved et samfundsproblem søges individualiseret ved at udpege en sydebuk og få hoben (læserne) til at hoppe på denne afledningsmanøvre, så vi som samfund/befolkning kan rense os, selv om vi ikke har gjort noget ved de grundlæggende problemer. Og de grundlæggende problemer er bl.a. de regelsæt, som vi som samfund udformer for personers og virksomheders adfærd.

Berlingske Tidendes stort anlagte artikler følger ret så nøje opskriften i den gamle sti. Først skal hoben (læserne) ophidses, så den selvstændige tankegang/fornuften sættes ud af kraft. Derved kan sydebukkesynsvinklen rigtig bide sig fast.

Berlingske Tidendes artikler er jo stort set rensset for principielle synspunkter, som forholdene omkring Plum-fonden ellers giver rig anledning til at fremføre. Lad mig blot fremhæve følgende: 1) skal der lægges større bånd for de fundatser, som kan oprettes, så bl.a. "mange kasketter" problemstillingen kan reduceres, 2) er advokatsalærer og muligheder for store. Det vil der blive rig lejlighed til at diskutere i tilknytning til de mange konkurser, der nu kommer. Reglerne for kuratorerne i konkursboer i Danmark er jo – som det mange gange er påpeget – nærmest lavet for at forgylde advokater o. lign, og ikke primært indrettet på at opretholde virksomhed.

Hvis det er principielle synspunkter, der havde interesse, havde det været godt, hvis Berlingske Tidende f.eks. også dækkede de forhold omkring "mange kasketter", der er kommet frem i lyset som følge af bankkrak. Blot et eksempel. En række banker har deres rod i sparekasser. Dette gælder eksv. for Fionia bank, der nu har måttet overtages af afviklingsselskabet Finansiell Stabilitet. Egenkapitalen i disse sparekasser, der er opsamlet over årtier fra sparekassernes kunder, blev ved omdannelsen til aktieselskaber samlet i fonde med velgørende formål, idet egenkapitalen blev konverteret til aktier i den fortsættende bank. Således også i relation til Fionia Bank, hvor egenkapitalen via aktier blev overført til Fionia Fond, der via årlige uddelinger har støttet kultur- og fritidslivet på Fyn. Denne fond har ved sammenbruddet af Fionia Bank mistet omkring 2 mia. kr., hvad der fremover vil få stor negativ indflydelse for kultur- og fritidslivet på Fyn, idet der herefter kun er godt 100 mio. kr. til rådighed. Det principielle problem heri er, at bestyrelsen i Fionia Bank stort set gik igen i Fionia Fond, der således ikke havde mulighed for at modsætte sig de vilde og uansvarlige udlån til især byggeprojekter, som var hovedgrunden til Fionia Bank's sammenbrud. Så hvis det er det principielle, der har Berlingske Tidendes interesse var det langt mere relevant at tage dette forhold op, der jo ikke kun gælder i relation til Fionia Bank/Fionia Fond. Især da det endnu ikke har været muligt at få undersøgt, om bestyrelsen for Fionia Bank har overtrådt dets beføjelser i deres vilde udlånsaktiviteter. Og Berlingske Tidende lægger jo – som også jeg – stor vægt på, at forholdene bliver belyst. Og denne bestræbelse bør vel ikke aftage, jo større beløbet er. Og 2 mia. kr. er jo unægtelig et helt anderledes beløb end 4-5 mio. kr.

Men det er jo helt tydeligt ikke det principielle, der har haft Berlingske Tidende's interesse i den givne sammenhæng. Det har været at udpege en sydebuk – og at sydebukken er rød – har jo helt åbenbart ikke gjort interessen mindre. Jeg skal her blot – udover anvendelse af tilsigtede negativt ladede ord som "rød fond", "rød pengetank" m.v. - henvise til:

- at det først er efter den indledende tilsværtning, at hovedproblemet for fonden fremlægges: manglende udbytte fra Plum-fondens aktier i H+H komplekset grundet denne virksomheds meget alvorlige økonomiske problemer,
- de manglende indtægter, trods det at fondens formue en overgang har været over 300 mio. kr. Men dette nævnes bevidst ikke i de første artikler, så misforholdet mellem uddelinger og administrative udgifter rigtigt kan dyrkes,
- det nævnes heller ikke i de første artikler, at sydebukken, advokat Christian Harlang, var fortaler for, at de to dominerende ejere – Plum-fonden og Riis-Hansen Gruppen – sammen for at undgå skævdeleringer skulle afhænde virksomheden, da den stadig gik godt, men at det blev afvist af Riis-Hansen gruppen. (Og det ved Berlingske Tidende, jf. tidligere artikel herom), osv.

Helt grotesk bliver Berlingske Tidende, når det i en hel sides overskrift 23. aug. anføres: ”Rød fond lammer stor dansk virksomhed”. Dette sker på trods af, at Plum-fonden har mindre indflydelse i H+H end Riis-Hansen Gruppen. Berlingske Tidende skylder at oplyse sine læsere om, hvorfor det alene er den røde fond, altså mindretallet, der åbenbart er årsagen til, at H+H er lammet? Hvorfor er det ikke Riis-Hansen Gruppen, der jo i hvert fald i starten lagde op til magtkamp, hvad testator jo også påbød advokat Christian Harlang at modstå?

Det ekstra ubehagelige ved Berlingske Tidende’s artikler er, at de måske er korsførere for andre, personer og virksomheder. En professor, Mads Bryde Andersen, er så venlig at gøre opmærksom på, at direktøren, advokat Christian Harlang, reelt om ikke formelt kan sættes ud af spillet ved at fjerne hans opgaver og aflønning. Men om dette er i overensstemmelse med fundatsen, undlader professoren bekvemt at tage stilling til.

Men det vigtigste i denne sammenhæng er dog, at det kun i en lille fodnote nævnes, hvor store vanskeligheder Riis-Hansen Gruppen står i. Holdingselskabet af 9/11 2001, som Riis-Hansens aktiebesiddelser i H+H er koncentreret i, havde således en negativ egenkapital på 49 mio. kr. ved udgangen af 2008 mod et plus på 174 mio. kr. to år tidligere. Og gælden var samtidig steget til næsten 100 mio. kr. Med de udsigter, der er for byggevirksomhed på de hovedmarkeder, hvor H+H er, er det meget tvivlsomt, hvor længe dette holdingselskab kan finansieres. Måske kan Plum-fonden holde længere ved og derved – via ekstern finansiering – overtage stemmemajoriteten i H+H? Og det er givetvis en del, der gerne ser et sådant resultat forpurret, jf. artiklerne.

Afslutningsvis skal jeg tilføje, at jeg finder det positivt, at magtforhold og evt. misforhold afdækkes. Men et så fordrejet og ensidigt fremstilling, som Berlingske Tidende har præsenteret i relation til Plum fonden, burde tildeles en journalistisk skamstøtte, og undersøgelsesgruppen med repræsentanter for gruppen med det gode danske navn ”Berlingske Research” burde måske overveje at tage navneforandring til: Sværtgruppen.

Karin Sejr Olsen

Fra: Christen Sørensen [chr@sam.sdu.dk]
Sendt: 31. august 2009 19:00
Til: Christian Harlang
Vedhæftede filer: Rød fond eller rød klud.doc

Advokat Christian Harlang,

Jeg har netop modtaget besked fra Berlingske Tidende, at de ikke vil bringe en kritik af de artikler, som de skrev i relation til Plum-fonden, som jeg havde forfattet.

Grundet dette har jeg besluttet at forsyne mit indlæg med et forord og sende den til dig, hvor du stilles frit med hensyn til anvendelse af min artikel inkl. det netop tilføjede forord.

Jeg havde ellers besluttet, at du først skulle se mit indlæg, når det - som jeg håbede - var publiceret i Berlingske Tidende.

med venlig hilsen

Christen Sørensen,
professor,
Syddansk Universitet:Odense